ВЕЛИКИ ЗЛОЧИН
У НЕЗАВИСНОЈ ДРЖАВИ ХРВАТСКОЈ

Плакати, документи, фотографије

Аутори:
Радован Пилиповић
Вељко Ђурић Мишина
Ненад Антонијевић
Милош Матијевић

Архив Српске Православне Цркве

Музеј жртава геноцида

После војне капитулације Краљевине Југославије у Априлском рату 1941. године уследило је распарчавање те државе, па су њене делове окупирали и анектирали Немачка, Италија, Мађарска и Бугарска.

Немци су 10. априла створили Независну Државу Хрватску и предали је усташкој организацији.

Оно што је преостало од Југославије проглашено је за Војно окупациону територију Србија.

***

У Независној Држави Хрватској Хрвати су представљали једва половину, а Срби трећину укупног становништва на територији те творевине.

Усташку државу је подржао знатан део хрватског народа, као и Римокатоличка црква предвођена надбискупом загребачким Алојзијем Степинцем.

Власт Независне Државе Хрватске је, према раније припремљеном плану, требало најпре да „реши“ питање Срба, а потом Јевреја и Цигана. Припадници тих нација нашли су се на мети усташа којима су узор и ментори били нацисти, али су их по монструозности извршења злочина превазишли.

Усташки план предвиђао је да једну трећину Срба треба протерати у Србију, једну трећину превести у римокатоличку веру и прогласити их Хрватима, а једну трећину ликвидирати. Широм марионетске хрватске државе првенствено над Србима, али и над Јеврејима и Циганима, почели су масовни злочини које су чинили припадници оружаних формација, међу којима су били напознатији они из Усташке војнице. Срби су лишавани живота на најсуровије могуће начине, хладним и ватреним оружјем на кућном прагу, бацани су у јаме, убијани и спаљивани у православним црквама, одвођени и масовно ликвидирани у логорима смрти (Јадовно, Јасеновац, Стара Градишка, Јастребарско, Сисак, Лепоглава и други). Убијани су сви: од детета у колевци до стараца. На те злочине згражавали су се чак и њихови заштитници Немци и Италијани.

Хрвати су у том периоду формирали и логоре за децу, што је у историји била само њихова специфичност.

Велика страдања претрпела је и Српска православна црква, то јест верни народ, јерархија и верски објекти (убијање и протеривање свештенослужитеља, уништавање цркава и манастира и друге имовине).

По броју жртава, концетрациони логор Јасеновац је био највећи у Европи међу онима који нису били под немачком управом. Процене броја страдалих у том логору су различите и до данас није утврђен прецизан број убијених заточеника. Пробојем последње групе логораша, 22. априла 1945. године, престао је да постоји тај логор, једини у Европи који није ослобођен од антифашистичких снага.

Срби су били принуђени да против хрватских снага подигну народни устанак, који није имао идеолошки предзнак, већ је првенствено било реч о борби за голи живот. После првих успеха у тој борби, стицајем разних околности уследило је расцеп међу устаницима и почетак готово немилосрдне борбе између четника и партизана што је другој, хрватској, страни и те како одговарало.

***

Плакат представља велики оглас, проглас, штампану или илустровану објаву, обзнану, истиче се обично на местима која су за то одређена, на стубовима, зидовима, по излозима... Израђује се у црно-белој и колор техници, различитих димензија.

У пракси се најчешће штампа политички плакат. Он се продукује у рату и у миру. Штампају га сви: окупатори и ослободиоци, чувари режима и побуњеници, државни органи и политичке странке, припадници опозиције, удружења грађана и појединци. Преко политичког плаката позива се на мобилизацију и демобилизацију, објављује се ратно стање, оглашава се настанак мира, увођење преког суда и хапшење таоца, објављују се спискови грађана за стрељање и помиловање (амнестију), саопштавају се наредбе о премештању становништва, о увођењу полицијског часа, ратног пореза итд.

Плакати могу бити једнојезични, двојезични и вишејезични.

Плакат је један од важних извора у историјској грађи јер илустративно сведочи о одређеним периодима и збивањима.

Летак је листић са краћим штампаним текстом пропагандног садржаја, штампан на једној страни папира или на обе стране, може да садржи одређене ликовне елементе (цртеж, фотографију), може да буде црно-беди, двобојан или вишебојан. Обично се штампа у великом тиражу, а дистрибуира на много начина – од бацања из авиона, па до ручне дистрибуције (из руке у руку), или убацивањем у дворишта кућа, разбацивањем по улицама, трговима или пољима. Намена летка је истоветна намени плаката.

Злочини су јавно пропагирани и путем законских одредби, уз помоћ монтираних судских процеса, преко плаката и летака, такозваним круговалом...

Извршиоци геноцида над Србима нису скривали своје намере и недела. Они су их учинили јавним на разне начине, па и преко плаката и летака. То што су на тај начин злочине заогртали формом легалности не мења суштину њихове злочиначке активности.

Други историјски извори, на пример фотографије, сведоче о размерама геноцида. Тешко је објаснити зашто су убице фотографисале своје злочине, без обзира на то да ли су га извршавали камом, маљем, канапом, бацањем у јаму, ватреним оружјем...

Документи могу да, поред осталог, најаве или до детаља опишу учињене злочине. Њихов садржај је уверљивији ако су настали у вишим државним институцијама, оверени одговарајућим печатима и потписима.

Плакати, леци, фотографије и документи сведоче, поред осталог, о злочину геноцида који су припадници усташких постројби, уз подршку и садејство припадника домаћих Немаца и снага немачког Вермахта, вршили над српским народом, првенствено на подручјима где су Срби били већинско становништво.

Геноцид је злочин почињен у циљу истребљења одређене групе становништва на расној, верској или националној основи.

NOVA HRVATSKA

Sve za državu,
a državu ni za što!

Zagreb, subota 10. travnja 1943.

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA

POVRŠINA Nezavisne Države Hrvatske iznosi 102.196 četvornih kilometara.

STANOVNIŠTVO broji preko 6,700.000.

ŠUME: Površina obrasla šumom u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj iznosi 4,077.702 ha, što znači 39.7 posto od ukupne površine.

ŽELJEZNIČKE PRUGE: Duljina željezničkih pruga iznosi 3.959 km, a od toga 2.760 km normalnog kolosjeka, 1.198 km uzkog kolosjeka, a 306 km dvostrukog.

NAJVIŠE PLANINE iznad 2.000 metara su: Maglić, visok 2.387; Čvrsnica 2.228; Vranica 2.107; Prenj 2.102; Treskavica 2.088; Bjelašnica 2.067; Vran 2.074; Lelija 2.032; Cincar 2.006.

VELIKE ŽUPE:

1. Baranja, sjedište Osiek — — — — — 4.945 čkm
2. Bilogora, sjedište Bjelovar — — — — — 4.666 „
3. Bribir—Sidraga, sjedište Knin — — — 1.918 „
4. Cetina, sjedište Omiš — — — — — — 4.123 „
5. Dubrava, sjedište Dubrovnik — — — — 4.957 „
6. Gora, sjedište Petrinja — — — — — — 3.337 „
7. Hum, sjedište Mostar — — — — — — 5.679 „
8. Krbava—Psat, sjedište Bihać — — — — 3.693 „
9. Lašva—Glaž, sjedište Travnik — — — 4.193 „
10. Lika—Gacka, sjedište Gospić — — — — 4.851 „
11. Livac—Zapolje, sjedište Nova Gradiška — 6.393 „
12. Modruš, sjedište Ogulin — — — — — 2.989 čkm
13. Pliva—Rama, sjedište Jajce — — — — 7.623 „
14. Pokupje, sjedište Karlovac — — — — 2.780 „
15. Posavje, sjedište Brod n/S — — — — — 5.554 „
16. Prigorje, sjedište Zagreb — — — — — 2.701 „
17. Sana—Luka, sjedište Banja Luka — — 5.493 „
18. Usora—Soli, sjedište Tuzla — — — — 6.167 „
19. Vinodol—Podgorje, sjedište Senj — — — 2.011 „
20. Vrhbosna, sjedište Sarajevo — — — — 8.520 „
21. Vuka, sjedište Vukovar — — — — — 6.385 „
22. Zagorje, sjedište Varaždin — — — — — 3.154 „
23. Glavni grad Zagreb — — — — — — — 64 „

Адолф Хитлер и Анте Павелић

Анте Павелић и надбискуп Алојзије Степинац

Нада Шакић и Марија Маја Буждон

Вјекослав Макс Лубурић

Анте Павелић и Мирко Шандор (15),
IV усташка бојна Јасеновац

Анте Павелић у усташком колу

Анте Павелић и фрањевци

Анте Павелић са усташким главарима

"Наша Независна Држава Хрватска"

ZAKONSKA ODREDBA

O PROŠIRENJU NADLEŽNOSTI PRIEKOG SUDA I POKRETNOG PRIEKOG SUDA, NA SVE ONE, KOJI POVISUJU CIENE ŽIVEŽNIM NAMIRNICAMA, KOJI NA BILO KOJI NAČIN OTEŠĆAJU ILI UGROZE PREHRANU PUČANSTVA: SAKRIVANJEM, NEOVLAŠTENIM PRODAVANJEM, OTUDJIVANJEM, IZVOZOM ILI SKUPLJIM PRODAVANJEM ŽIVOTNIH NAMIRNICA, KRŠENJE PROPISA O MELJAVI I O PREDAJI ŽITARICA DRŽAVNOM RAVNATELJSTVU, TE ONI, KOJI BI NA BILO KOJI NAČIN POKUŠALI OSLABITI DRŽAVNI NOVAC I KREDIT ILI GOSPODARSKE PROBITKE HRVATSKOG NARODA.

Pred prieki sud odnosno pred pokretni prieki sud bit će stavljen svatko:

Tko zatraži ili ubere za živežne namirnice, odjevne predmete ili bilo koji predmet, za život neophodno potreban, ili za svoj rad, potreban za proizvodnju ovih predmeta, cienu u visini, koja bi kao obća ciena mogla ugroziti probitke države ili pučanstva ili poremetiti ravnovjesje gospodarskog života ili družtvevnog poredka.

§ 2.

Pred prieki sud odnosno pred pokretni prieki sud bit će stavljen:

1. Proizvoditelj,

Koji na poziv Državnog ravnateljstva za prehranu i njegovih organa, medju koje se ubrajaju i komisionari ravnateljstva, ne preda u odredjenom roku i na propisan način višak pšenice, raži, napolice (suraži), pira, ječma, kukuruza iz žetve godine 1941. prema zakonskoj odredbi o prehrani pučanstva i pokriću gospodarskih potreba žitaricama i kukuruzom od 21. lipnja 1941. broj CLXIII-432-Z. p.-1941. (Narodne novine od 21. lipnja 1941. broj 56);

2. Proizvoditelj,

Koji višak žitarica ili kukuruza, naveden u točki 1., proda ili otudji bilo komu izuzevši Državnom ravnateljstvu za prehranu;

3. Mlinar,

a) koji proizvodi preko propisane količine krupicu i bielo brašno (mekano ili sipko);

b) koji sakriva ili otudjuje kukuruz i žitarice, navedene u točki 1., ili njihovo brašno;

c) koji dobiveni ušur u zrnu od žitarica i kukuruza, predan mu na meljavu, ne preda označenom komisionaru Državnog ravnateljstva za prehranu;

d) koji preuzima žitarice na meljavu bez propisane „Popratnice“;

e) koji ne vodi istinito knjige o meljavi ili bilo kojim načinom onemogući pregled i nadzor svoga poslovanja;

4. Komisionar Državnog ravnateljstva za prehranu,

a) koji otudjuje ili razdjeljuje preuzete žitarice i kukuruz protivno zakonskoj odredbi, spomenutoj u točki 1., i uputama Državnog ravnateljstva za prehranu;

b) koji ne vodi istinito knjige o preuzetim žitaricama i kukuruzu;

5. Pekar,

a) koji proizvodi kruh u nepropisnoj težini ili kakvoći;

b) koji prodaje kruh uz višu cienu, nego li je odredjena;

c) koji sakriva, zadržava ili otudjuje brašno, dano mu za proizvodnju kruha;

6. Trgovac,

a) koji prodaje predano mu brašno uz višu cienu nego li je odredjena;

b) koji sakriva, zadržava ili protivno propisima otudjuje predano mu brašno.

§ 3.

Pred prieki sud odnosno pred pokretni prieki sud bit će stavljen onaj, koji:

1. raspolaže govedima, teladi, svinjama, ovcama, kozama ili konjima protivno postojećim propisima i time otežava prehranu pučanstva ili udovoljenje gospodarskih potreba;

2. neovlašteno izvozi ili prebacuje stoku, navedenu u toč. 1., ili njezine preradjevine u inozemstvo ili izvan prehranbenog područja Državnog ravnateljstva za prehranu, ili to dobavlja i prodaje u svrhu takvog izvoza;

3. tko prodaje ili kupuje preko odredjenih ciena stoku navedenu u toč. 1. u živom ili zaklanom stanju;

4. prodaje preradjevine od stoke navedene, u toč. 1., preko odredjenih ciena ili, ako te nisu odredjene, iznad ciena, koje već uključuju u sebi gradjansku dobit;

5. mesar, kobasičar i suvičar,

a) koji prodaje meso, mast, slaninu ili mesne proizvode uz višu cienu, nego li je odredjena;

b) koji sakriva ili zadržava proizvode, navedene pod a);

c) koji otešćava svojim poslovanjem redovitu ili urednu obskrbu pučanstva proizvodima, navedenim pod a).

§ 4.

Pred prieki sud odnosno pred pokretni prieki sud bit će stavljen onaj, koji:

1. samovlastno iznosi iz države bilo kakovu robu, neobhodno potrebnu za život ili je dobavlja i prodaje u tu svrhu;

2. na bilo koji način uništi ili pokvari ljudsku ili stočnu hranu s namjerom, da otešča prehranu pučanstva.

§ 5.

Pred prieki sud odnosno pred pokretni prieki sud bit će **stavljen državni i samoupravni službenik, koji ne izvrši na vrieme i na propisan način dužnosti odredjene mu propisima o prehrani pučanstva ili radi protiv ovim propisima.**

§. 6.

Pred prieki sud odnosno pred pokretni prieki sud bit će stavljen, **tko verižnom trgovinom podiže ciene robe za život potrebne.**

§. 7.

Pred prieki sud odnosno pred pokretni prieki sud bit će stavljen onaj koji:

1. protivno postojećim propisima iznosi ili pokuša izneti iz države zlato, srebrni ili inozemni novac, vriednostne papire ili druge vrednote;

2. protivno postojećim propisima unosi u državu dinarske novčanice ili vriednostne papire, koji pretstavljaju obavezu bivše kraljevine Jugoslavije;

3. bilo kojim načinom slabi ili pokuša slabiti povjerenje u državni novac ili u kredit ili u gospodarsku snagu države.

§. 8.

Pred prieki sud odnosno pred pokretni prieki sud bit će stavljen, tko na **bilo koji način povriedi ili ugrozi gospodarske životne probitke hrvatskog naroda ili družtvevnog poredka, pa makar djelo ostalo u pokušaju.**

§. 9.

Pred prieki sud odnosno pred pokretni prieki sud bit će stavljen onaj, **koji potiče, navodi ili pomaže izvršenje kojeg kažnjivog djela, predvidjenog u ovoj zakonskoj odredbi.**

§. 10

Za sva kažnjiva djela, navedena u ovoj zakonskoj odredbi, odredjuje se pred priekim sudom odnosno pred pokretnim priekim sudom **KAZNA SMRTI STRIELJANJEM.**

§. 11.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama, i od toga dana prestaju vrijediti svi propisi, koji su joj protivni. Zakonska odredba za obranu naroda i države od 17. travnja 1941. ostaje i dalje na snazi.

Broj: CCCIX-1502-Z.p.-1941.

Ministar pravosuđa i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

Predsjednik zakonodavnog povjerenstva ministar:
Dr. Milovan Žanić, v. r.

Poglavnik Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v. r.

NAREDBA

ministarstva unutarnjih poslova o proglašenju zakonske odredbe od 22 rujna 1941. broj CCCIX-1502-Z. p.-1941. o proširenju nadležnosti Priekog suda i Pokretnog priekog suda.

Radi svestranog proglašenja zakonske odredbe od 22 rujna 1941. broj CCCIX-1502-Z.p.-1941. o proširenju nadležnosti Priekog suda i Pokretnog Priekog suda naredujem:

1.) Sve novine imaju spomenutu zakonsku odredbu odtisnuti na čelu prve stranice i to dnevne novine u dva naredna broja, a tjedne novine u narednom broju.

2.) Sva gradska i obćinska poglavarstva imaju odmah spomenutu zakonsku odredbu svesfrano proglasiti na cielom svom području oglasima i prema mjestnom običaju.

3.) Krugovalna postaja dužna je tu zakonsku odredbu na krugovalu čitati kroz tri dana više puta dnevno.

4.) Svi mlinari, mesari i ostali obrtnici te trgovci imaju navedenu zakonsku odredbu trajno izložiti u svojim prostorijama na vidljivom, pučanstvu lako pristupačnom mjestu.

5.) Tko propusti izvršiti ovom naredbom odredjene dužnosti, bit će po redarstvenim oblastima najstrože kažnjen.

U Zagrebu, 22. rujna 1941.

Ministarstvo unutarnjih poslova:
Dr. Andrija Artuković, v. r.

NEZAVISNA DRZAVA HRVATSKA
KOTARSKA OBLAST
T. broj: 155
18 studenog 1941 god.
HRVATSKI KARLOVCI

OGLAS

Poziva se stanovništvo, da odmah a najkasnije do 25. studenog 1941. g. **preda najbližoj oružničkoj postaji sve hladno i vruće oružje, streljivo, praskave stvari i vojničku spremu,** koja se nakon raspada bivše jugoslovenske vojske nalazi još kod civilnog pučanstva.

Napominje se, da neće biti pozvan na zak. odgovornost onaj, koji ovoj zapovjedi udovolji u određenom roku, **dok će nasuprot svaki, kod kojega se po isteku toga roka pronađu u oglasu navedeni predmeti, a da za njihovo držanje nema dozvolu od vlasti, BITI ĆE STAVLJEN POD PRIJEKI SUD.**

Kotarski predstojnik,
OSKAR BANJAC, v. r.

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
OMOĆENIK MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA

2104-42 U Zemunu 4. kolovoza 1942.

PROGLAS

Dana 3. kolovoza 1942. godine osudjeni su po pokretnom priekom sudu u Rumi radi vršenja kažnjivih djela protiv sigurnosti države, pojedinih osoba ili imetka, na kazan smrti strieljanjem sliedeće osobe:

1. Mijatović Spasa iz Iriga
2. Stepanović Milovan Mika iz Stejanovaca
3. Ninković Slavko „ „
4. Gavrilović Budimir „ „
5. Nikšić Nikola „ „
6. Lešenko Petar „ „
7. Ninković Žika „ „
8. Nešković Svetozar „ „
9. Adamović Kosta „ „
10. Šegić Branko „ „
11. Jovanović Živan „ „
12. Ristić Dimitrije „ „
13. Djuričić Mitar „ „
14. Djuričić Ilija „ „
15. Djuričić Ranko „ „
16. Šegić Slavko „ „
17. Zeljajić Boško „ „
18. Utvić Momčilo „ „
19. Kričković Nikola „ „
20. Vujić Dimitrije iz Rume
21. Djurić Radovan iz „
22. Rabković Milivoj iz „
23. Kulić Nikola iz „
24. Lakić Petar iz „
25. Atanacković Jovan iz „
26. Unterberger Andor iz „

Osuda strieljanjem je nad svima gore navedenim osobama izvršena dana 3. kolovoza 1942 godine u Rumi.

Opunomoćenik
Ministarstva Unutarnjih Poslova

11 - БР - 45/60

PRIJATELJSKI SAVJET

Gospodin Isus Krist je objavio da će biti jedan ovčinjak i jedan pastir. Ovu sliku je uzeo iz svakdanjega seljačkoga gospodarstva, da ga ljudi [illegible] razumiju. Sin Božji Isus Krist je došao na zemlju, da za vječni život pripravi i da spas donese svim ljudima. Zato nam on objavljuje: Bit će jedan ovčinjak i jedan pastir. To znači: bit će jedna Crkva i jedan vrhovni crkveni poglavar, koji je Kristov namjesnik na zemlji i vrhovni svećenik u Kristovoj Crkvi.

TO JEDINSTVO CRKVE TREBA DA PROVEDEMO U NEZAVISNOJ DRŽAVI HRVATSKOJ.

Stanovnici grčko-istočne vjere!

Čujte ovaj prijateljski savjet. Biskup djakovački primio je do sada u Svetu Katoličku Crkvu na hiljade gradjana, koji su od državnih vlasti dobili svjedodžbu čestitosti. Ugledajte se u ovu svoju braću, pak se prijavite što prije za prelaz u [illegible] toličku Crkvu. Vi ćete kao katolici moći osta[illegible] svojim domovima. Vi ćete nesmetano unapredji[illegible] svoje gospodarstvo i odgajati svoju omladinu [illegible] Boga i za državu Hrvatsku. Vi ćete u Katolič[illegible] Crkvi osigurati spas neumrlih duša prema [illegible] svetoj opomeni Spasitelja našega Isusa Krista: [illegible] će u kraljevstvo nebesko doći onaj, koji gov[illegible] Gospodine, Gospodine, nego onaj koji vrši v[illegible] Oca nebeskoga".

Prijatelj naroda

Bisk. tiskara — Djakovo

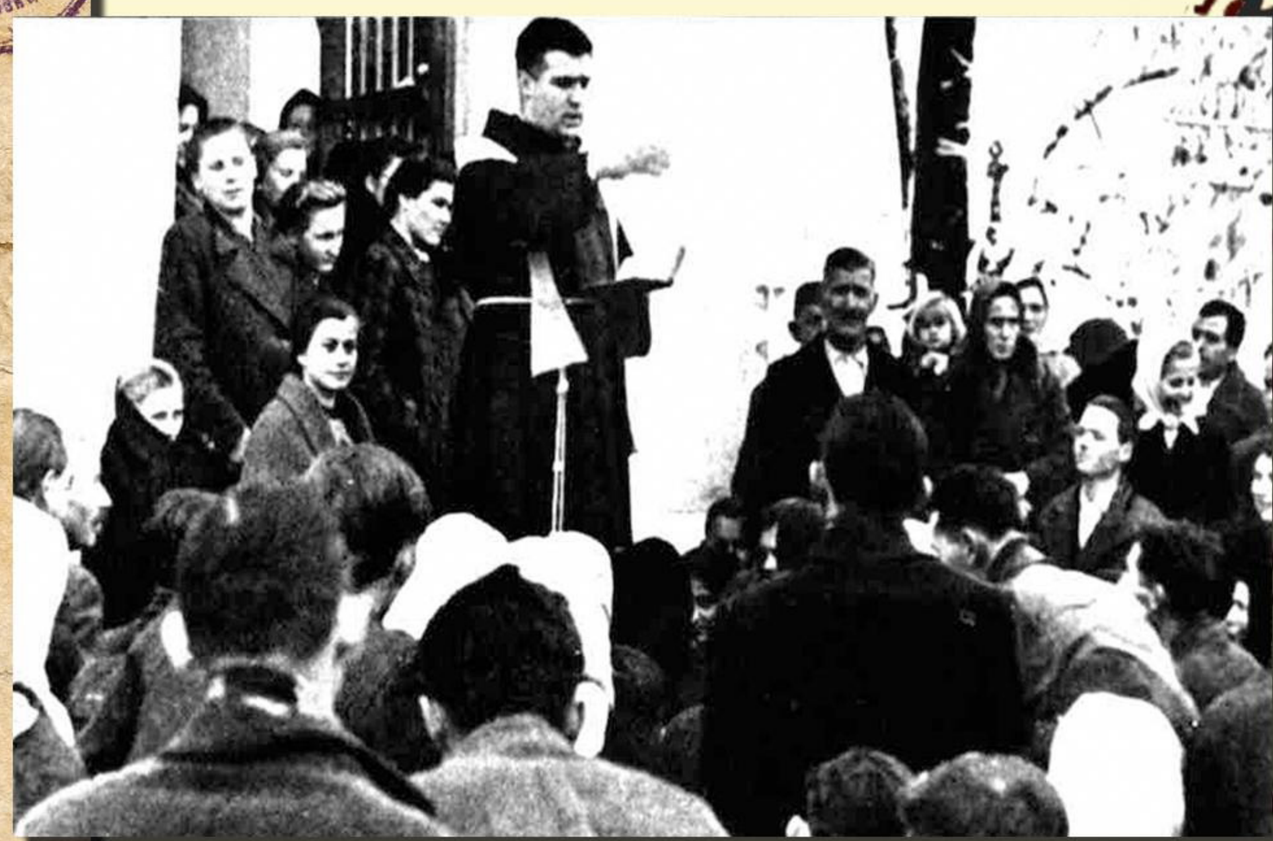

Прекрштавање Срба

Pravoslavci!

Vi kažete, da su ustaše zapalili vaša sela, da su uništili vašu imovinu!

Sto ste postigli vašom besmislenom, bezumnom borbom? I vi ste palili sela, uništavali cvjetna polja; žene majke i djeca plačući lutaju po gorištima i po ruševinama! Vi kažete, da se borite za svoju vjeru, a vi ste potlačeni i porobljeni!

Ne dajte se varati! Hrvatska država već je davno priznala i uspostavila Pravoslavnu crkvu u Hrvatskoj, posvuda će biti uspostavljene vaše vjerske općine i vi ćete slobodno i nesmetano ići u vaše crkve.

Hoćete li nastaviti i dalje s rušenjem i palenjem? Nije li još došao kraj bezumnom ubijanju? Braćo, zašto se borite? U čitavoj istočnoj Bosni spoznali su vaša braća i drugovi istinu, položili oružje, povratili se na svoja polja i u svoje radionice, i opet uzeli plug i čekić u svoje ruke. Hoćete li vi ostati jedini, koji će nastaviti borbu, obkoljeni od jedne snažne premoći? Želite li iskrvariti do poslednjega? Na što još čekate?

Прекрштавање Срба

UPUTA

USTAŠI, DOMOBRANU, MILICIONERU, ORUŽNIKU, SVAKOM BORCU I HRVATU!

Budi uviek svjestan, da će Hrvatska ostati samostalna i nezavisna, te će živiti, pa makar tisuće nas još dali svoje živote, kao što su već desetine tisuća Hrvata dali svoje živote prije nas za slobodu Hrvatske!

Imaj uviek na pameti, da nema života ni nama ni našoj djeci bez slobodne Nezavisne Države Hrvatske!

Ne zaboravi ni jednog časa, da nam istu sudbinu kuju i pripremaju četnici kao i partizani!

Ne daj se pokolebati ni prevariti njihovim zavodljivim lažima, liepim riečima i lukavim obećanjima!

Čuvaj se njihove klopke! Ako te ne likvidiraju odmah na zvjerski način, likvidirat će te tako, da te bace u svoje prve redove ili da te prebace preko mora svojim saveznicima za topovsku hranu. U najboljem slučaju će te odpremiti u nepovratnu robiju radnih logora.

Ti dobro znadeš, šta oni o nama misle; —

dobro slušaj, šta oni o nama govore; —

a još bolje pazi, šta nam oni čine!

Ne vjeruj njihovoj promičbenoj samohvali, jer svaki cigo svoga konja hvali, a mi nismo cigani, pa se i ne hvalimo, već junaci, koji se za svoje pravo borimo!

Dok se oni tako glasno hvale, da mi to čujemo, dotle su im uši od straha napete preko ograde, da čuju, šta mi govorimo. Za to pazi na svaku svoju rieč. Ona mora biti glasnija i gromkija od njihove rieči. Ona mora biti uviek ista, mužka, otvorena i hrvatska. Ona mora biti tako tvrda, postojana i neumoljiva, da ih jeza uhvati od naše nepromjenljive rieči i volje, da u ovoj zemlji gospoduju samo — Bog i Hrvati!

Ne gledaj na to, tko je koje vjere, nego tko je kakvog obraza, časti, poštenja i ljubavi prema domovini! Za to zaštiti mirno pučanstvo bez razlike!

Hrvatski vojnici!

Neutaživa je srbska mržnja prema svemu, što je hrvatsko. Svesrbska krvožednost nema granica, kada se radi o izpunjenju te mržnje.

Hrvatska poviest pozna mnoga razdoblja, u kojima je srbstvo udarilo na život i obstanak Hrvata. U svim tim sukobima Hrvati su izašli kao pobjednici, iako u tim razdobljima nisu imali ni svoje vlastite države ni svojih oružanih snaga.

Izdržali su i pobiedili, jer su bili jedinstveni i složni.

Srbstvo je u novije doba u obliku četničtva i partizanstva pokušalo izvršiti taj svoj krvavi naum, koji do sada nije moglo postići. U ovoj borbi hrvatski narod ima daleko veće prednosti, nego ikada prije u ovakvim sudarima sa svesrbskim osnovama. Ima svoju vlastitu državu, ima svoje oružane snage, ima sva sredstva, da ne samo osujeti te namjere, nego da svesrbstvo jednom za uviek pouči, da se nikada više ne zanosi niti mišlju, da štogod poduzme protiv hrvatske države i hrvatskog naroda.

Svesrbski vodje partizana i četnika znaju vrlo dobro, da na bojnom polju ne mogu izvršiti pobjede i time ostvarenje svojih ciljeva. Stoga se služe svim mogućim sredstvima, da bi pokosili što više hrvatskih života. I posljedni poziv partizanskog vodstva hrvatskim častnicima, dočastnicima i vojnicima, da do 15. rujna o. g. imaju prieći u partizanske redove, samo je jedno od podmuklih svesrbskih sredstava, kojima se želi uništiti što više hrvatskih života.

Danas nema više niti najmanje sumnje o tome, što se želilo postići ovim pozivom. Htjelo se u prvom redu raztočiti ili barem ugroziti hrvatsku obranu, da bi udruženo četničtvo i partizanstvo moglo izvršiti pokolj cielog hrvatskog naroda ili u najmanju ruku svesti Hrvate na broj od jednog Hrvata naprama 10 Srba, kako to četnici Draže Mihajlovića otvoreno izjavljuju i letacima šire u iztočnoj Bosni. Htjeli su se domoći hrvatskih vojnika, da bi ih gole i bose mogli izručiti svojim plutokratskim i boljševičkim saveznicima, da ih ovi bacaju u prve bojne redove pred smrtonosne cievi pušaka, strojnica i topova.

Htjeli su na ovaj način izazvati zbunjenost u hrvatskom narodu, skršiti njegovu odpornu snagu. Kao i uviek do sada i ovog je puta hrvatstvo odnielo pobjedu nad svim podmuklim osnovama svesrbstva. Hrvatski vojnici upravo se nalaze u podhvatima, kojima pojedine ugrožene krajeve čiste i osiguravaju od svesrbskih četnika i partizana.

Onaj neznatan broj častnika naših oružanih snaga, koji je u svom kukavičluku i biednom nastojanju da osiguraju svoje glave prebjegao partizanima, već je najvećim dielom likvidiran komunističkim hitcem u zatiljak po uzoru na poljske častnike u Katynu, ili su već poslani u Italiju, Siciliju, i dalje, kao pravo roblje izručeno na milost i nemilost plutokrata i boljševika. Oni pak, koje su na prevaren način poveli sa sobom i stanovite skupine hrvatskih vojnika, doživjeli su već na putu zasluženu sudbinu izdajnika, čim su vojnici vidjeli, da ih se vodi u naručaj njihovih ubojica. Obračunavši s tim izdajicama vojnici su se vratili na svoja uporišta da nastave neumornu i nepokolebivu borbu protiv svesrbstva, protiv neprijatelja života i slobode hrvatskog naroda i to sve dotle, dok i jedan takav neprijatelj postoji na našem državnom i narodnom području.

Svesrbstvo je svojim pučem u Beogradu 27. ožujka 1941. imalo namjeru izvršiti pokolj nad Hrvatima. Taj njegov pokušaj urodio je njegovom zasluženom kaznom. I sadašnji pokušaj svesrbstva u njegovim zadnjim trzajima završit će konačnim slomom onih, koji spremaju uništenje hrvatskog naroda. Još jednom očitovalo je svesrbstvo svu svoju pogubnost za sređivanje prilika u ovom dielu Evrope. Sve što ono međutim sprema hrvatskom narodu, pogodit će samog njega. To jamče u prvom redu hrvatski vojnici — domobrani i ustaše, a to jamči cieli hrvatski narod, koji je i u prošlosti u mnogo težim prilikama, nego što su današnje, osujetio svesrbske osnove i iznio pobjedu.

Ne slušajte kukavice, oni vas vode u propast! Hrvatski vojnik ne može ništa dobro očekivati od onih u šumi. Tamo ga čeka neprijatelj, progon, smrt, bolest i glad. Hrvatski vojnik čini dobro i sebi i domovini, ako ostaje u svojoj jedinici, koja je najbolja i najsigurnija obrana svakog vojnika.

Svaki Hrvat treba u ovom času biti vojnik svoje države. Svaki mora izvršavati svoju dužnost u svome zvanju, a svi zajedno moramo biti jedinstveni, složni i odlučni i nitko nam ništa ne će moći učiniti.

Pod vodstvom Poglavnika napried u borbu protiv neprijatelja slobode i obstanka hrvatskog naroda i hrvatske države!

Živio Poglavnik! Živila Nezavisna Država Hrvatska! Živila hrvatska republika! Živili hrabri hrvatski vojnici!

Inv. br. 1269

USTAŠE!

Hrvatska braćo i borci!

Neprijatelji vaše mlade hrvatske države i time vaše obitelji, dakle vaši osobni neprijatelji, pokušavaju naškoditi vašoj mladoj i nezavisnoj državi.

JUNAČKI BORCI! BORCI ZA SLOBODU! USTAŠE!

BRANITE SE!

VI ILI ONI!

Komunistička opasnost prieti nesamo hrvatskoj samostalnosti, ona ugrožava i obstojanje i život pojedinaca.

Ustaški borci, osujetite namjeru nekolicine bezumnih i suludih, koji misle, da boljševizam nije tako opasan.

Sjetite se primjera Poljaka, Rumunja, Bugara, Finaca i Talijana, sjetite se svih onih, koji danas stenju pod knutom boljševizma, jer je nekoliko izdajnika u zao čas bacilo u bezgraničnu nevolju svoj narod.

Na vama je da spriečite tu nevolju!

To ovisi o vašoj snazi i pouzdanju u pobjedu. Vi niste osamljeni!

Njemačka je vaš prijatelj i saveznik!

Boljševici namjeravaju vašu domovinu pretvoriti u robsku koloniju Sovjetske Unije!

Englezi su 1919. stvorili protuhrvatsku Jugoslaviju i žele je opet obnoviti iz Beograda!

Niemci su hrvatskom narodu pomogli na izgradnji nezavisne ustaške države!

Njemački vojnik bori se s vama rame uz rame!

Njemačka nije nipošto slomljena, kako to komunisti i Englezi lažno dobacuju, naprotiv će Njemačka nakon prikupljanja svojih snaga, dieliti nove udarce!

ZADNJA BITKA ODLUČIT ĆE RAT!

SAMO BORCI DOLAZE DO USPJEHA!

ŽIVOT JE BORBA!

Kukavice i oni po strani, Mačekovci i fantasti će propasti.

Mi ostajemo protujugoslavenski i protusrbski i zato ćemo

POBIEDITI!

ŽIVIO POGLAVNIK!

ŽIVILA NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA!

ES LEBE DAS NEUE EUROPA!

POBJEDA
Ured. br. 7566

Kundmachung!

Auf Grund des in der Nacht vom 28. auf den 29. IX. 1943 auf der Bahnstrecke bei Laćarak erfolgten verbrecherischen Anschlages auf die Eisenbahnlinie durch Banditen wurden heute als Sühnemassnahme und zwar auf dem Tatort selbst nachstehende gefangene Banditen gehängt:

1. Jaković Jovan	Wohnort	Trpinje
2. Calić Panto	„	Borovo
3. Nikolić Vlajko	„	Jarak
4. Murgaski Nikola	„	Belegiš
5. Belanski Dušan	„	Krušedol
6. Jovanović Teodor	„	„
7. Nestorović Cvetko	„	„
8. Mirjanić Zivan	„	„
9. Radojević Dimitrije	„	„
10. Kuzmanović Vaso	„	„
11. Vučković Stevan	„	„
12. Mirjanić Milan	„	„
13. Nestorović Tošo	„	„
14. Josimović Vasa	„	„
15. Bosnić Nikola	„	Drežnik
16. Jovičić Maksim	„	Krušedol
17. Jovičić Pajo	„	„
18. Kuzmanović Jovo	„	V. Remeta
19. Momirović Mladen	„	„
20. Radosavljevic Aca	„	„

Der gesamten Bevölkerung wird hiemit zur Kenntnis gebracht, dass in Zukunft Bahnattentate und sonstige Sabotageakte entsprechend gesühnt werden.

Die Bevölkerung wird auch aufgefordert im eigenen Interesse an der Aufdeckung und Verhütung solcher Verbrechen mitzuarbeiten.

Standort, 1. X. 1943.

Der Polizeigebietsführer Essegg

Sammern

SS Oberführer und Oberst der Polizei.

OGLAS!

Zbog izvršenih atentata na željezničku prugu u noći od 28. i 29. IX. 1943. kod Laćarka sa strane bandita, bili su danas kao taoci na licu mjesta obješene sliedeće osobe:

1. Jaković Jovan	Mjesto stanovanja:	Trpinje
2. Calić Panto	„	Borovo
3. Nikolić Vlajko	„	Jarak
4. Murgaski Nikola	„	Belegiš
5. Belanski Dušan	„	Krušedol
6. Jovanović Teodor	„	„
7. Nestorović Cvetko	„	„
8. Mirjanić Zivan	„	„
9. Radojević Dimitrije	„	„
10. Kuzmanović Vaso	„	„
11. Vučković Stevan	„	„
12. Mirjanić Milan	„	„
13. Nestorović Tošo	„	„
14. Josimović Vasa	„	„
15. Bosnić Nikola	„	Drežnik
16. Jovičić Maksim	„	Krušedol
17. Jovičić Pajo	„	„
18. Kuzmanović Jovo	„	V. Remeta
19. Momirović Mladen	„	„
20. Radosavljevic Aca	„	„

Stavlja se ovime do znanja cielokupnom pučanstvu, da će se u buduće svi atentati na željezničku prugu i ostala sabotažna djela biti kažnjena na odgovarajući način.

Poziva se takodjer pučantvo da u vlastitom probitku sudjeluje pri odkrivanju i sprečavanju takovih nedjela.

Zapovjedno mjesto, dne 1. X. 1943.

Zapovjednik područnog redarstva Osiek

Sammern

SS Oberführer und Oberst der Polizei.

OGLAS

Pokretni Prieki sud, koji je dana 22. kolovoza 1942. zasjedao u Vukovaru, izrekao je sliedeću:

OSUDU

1. Milenko Dukić, 19 god. star, iz Surčina, kotar Zemun
2. Srbislav Jovanović, 18 god. star, iz Zemuna
3. Dragomir Kajalić, 19 god. star, iz Zemuna
4. Miodrag Mihajlović, 20 god. star, iz Zemuna
5. Stevan Mirković, 19 god. star, iz Zemuna
6. Bogoljub Goranović, 20 god. star, iz Zemuna
7. Sava Krnješevac, priv. činovnik, 21 g. star, iz Zemuna
8. Slavko Samočeta, učenik, 18 god. star, iz Zemuna
9. Savo Nedeljković, bravarski naučnik, 18 g. star, iz Zemuna
10. Lazar Ilić, radnik, 19 god. star iz Zemuna
11. Tomo Svinjarević, tkalac, 21 god. star, iz Zemuna
12. Milenko Maksimović, brijački pomoćnik, iz Zemuna
13. Jovan Vukmirović, radnik, 19. god. star, iz Zemuna
14. Dušan Bunoš, učenik, 18 god. star, iz Zemuna
15. Nikola Zdjelar, abiturient, 20 god. star, iz Zemuna
16. Slavko Krnješevac, zubotehničar, 20 god. star, iz Zemuna
17. Sreta Jovanović, brav. pom. 18 g. star, iz Batajnice, k. Zemun
18. Dušan Novaković, radnik, 18 god. star, iz Zemuna
19. Bora Vranešević, radnik, 18 god. star, iz Zemuna
20. Aleksa Uglješić, stolarski pomoćnik, 19 g. star, iz Zemuna
21. Đuro Prole, mehaničar, 21 god. star, iz Zemuna
22. Dragica Dejanović, radnica, 21 god. stara, iz Zemuna
23. Mirko Ozmek, učenik, 20 god. star, iz Zemuna
24. Boško Gavrilović, bravar. naučnik, 19 god. star, iz Zemuna
25. Branislav Jakovljević, mehaničar, 18 god. star, iz Zemuna
26. Djordje Vig, kolarski pomoćnik, 19 god. star, iz Zemuna
27. Miloš Nenadov, trgovački pom., 18 god. star, iz Zemuna
28. Liberat Ribić, privatni činovnik, 19 godina star, iz Zemuna
29. Boško Vovaković, radnik, 19 god. star, iz Zemuna
30. Nemanja Dragičević, tipograf, 20 god. star, iz Zemuna
31. Mihajlo Funtek, mehaničar, 21 god. star, iz Zemuna
32. Stevan Stojić, 20 god. star, iz Belegiša, kot. Stara Pazova
33. Petar Romić, ratar, 21 g. star, iz Belegiša, kot. St. Pazova
34. Stanislav Lepšanović, 23. g. star, iz Belegiša, k. St. Pazova
35. Živan Dobić, 30 god. star, iz N. Karlovaca, kot. St. Pazova
36. Mirko Ilić, 23 god. star, iz Golubinaca
37. Radovan Obradović, st. med., 22 g., iz Batajnice, kot. Zemun
38. Slavko Neštinac, 21 god. star, iz Batajnice, kot. Zemun
39. Petar Kostić, 22 god. star, iz Batajnice, kot. Zemun
40. Zora Bilić, vlast. svratišta, 42 g. stara, iz Hrv. Mitrovice
41. Emil Skalicki, stud. prava, 21 god. star, iz Hrv. Mitrovice
42. Dušan Banjanin, uč. VII. r. g., 19 god. star, iz Hrv. Mitrovice
43. Petar Djurić, namj. u sam. pod. 43 god., iz Erdevika, kot. Ilok
44. Slavko Bogojevac, učenik, 21 god. star, iz Bingule, k. Ilok

proglašeni su krivima, jedni da su bili članovi reorganizirane omladinske komunističke organizacije „Skoj“, te da su kao takovi podieljeni u petorke, održavali sastanke, na kojima su se čitali komunistički letci, te veličala borba Sovjeta i partizana, a drugi da su bili članovi partizanskih desetina, te položili partizansku zakletvu, pozivali ostale, da se ne odazivaju pozivima u vojsku, sakrivali u svojim kućama poznate odmetnike, te da nisu prijavili vlastima druge poznate im komuniste, kao i njihov protudržavni rad, čime su počinili zločin protiv obstanka Države i njezinog uredenja u smislu §-a 98. t. 2. k. z., §-a 1. t. 1., zakonske odredbe o promjeni zak. odredbe o priekom pokret. sudu od 5. VII. 1941., te §-a 2. t. 3 zak. odr. o pokretnom priekom sudu od 24. VI. 1941., pa su stoga svi navedeni osim Tome Svinjarevića, koji je Milošću Poglavnika pomilovan, osuđeni na kaznu smrti strieljanjem, koja je nad njima u zakonskom roku i izvršena.

Vukovar, 23. kolovoza 1942.

Iz ureda višeg redarstvenog povjereničtva
Velike župe Vuka

Kundmachung!

Auf Grund des in der Nacht vom 8. X. auf den 9. X. 1943 auf der Bahnstrecke bei Sidski Banovci erfolgten verbrecherischen Anschlages auf die Eisenbahnlinie durch Banditen wurden heute als Sühnemassnahme und zwar auf dem Tatort selbst nachstehende gefangene Banditen gehängt:

Boškov Mitar	Šid
Kekić Božo	„
Krnać Janko	„
Sitničić Slavko	„
Jovanović Božo	„
Mauković Nikola	„
Ercegovac Toša	„
Rajković Ratko	„
Djačan Sava	Kl. Vašica
Kutlarović Mitar	Šid
Stevančević Vlada	„
Vidović Jova	Kl. Vašica
Cvijanović Ilija	Šid
Paić Vlajko	„
Marković Mladen	„
Prnjaić Mitar	„
Serdar Pera	„
Sitničić Petar	„
Radenović Spasoje	„
Radoilović Veljko	„

Der gesamten Bevölkerung wird hiemit zur Kenntnis gebracht, dass in Zukunft alle Eisenbahnattentate und sonstige Sabotageakte entsprechend gesühnt werden.

Die Bevölkerung wird auch aufgefordert im eigenen Interesse an der Aufdeckung und Verhütung solcher Verbrechen mitzuarbeiten.

Standort, 9. X. 1943.

Der Polizeigebietsführer Essegg

Sammern

SS Oberführer und Oberst der Polizei.

OGLAS!

Zbog izvršenih atentata na željezničku prugu u noći od 8. i 9. X. 1943. kod Sidski Banovaca sa strane bandita, bili su danas kao taoci na licu mjesta obješene sliedeće osobe:

Boškov Mitar	Šid
Kekić Božo	„
Krnać Janko	„
Sitničić Slavko	„
Jovanović Božo	„
Mauković Nikola	„
Ercegovac Toša	„
Rajković Ratko	„
Djačan Sava	M. Vašica
Kutlarović Mitar	Šid
Stevančević Vlada	„
Vidović Jova	M. Vašica
Cvijanović Ilija	Šid
Paić Vlajko	„
Marković Mladen	„
Prnjaić Mitar	„
Serdar Pera	„
Sitničić Petar	„
Radenović Spasoje	„
Radoilović Veljko	„

Stavlja se ovime do znanja cielokupnom pučanstvu, da će se u buduće svi atentati na željezničku prugu i ostala sabotažna djela biti kažnjena na odgovarajući način.

Poziva se takodjer pučantvo da u vlastitom probitku sudjeluje pri odkrivanju i sprečavanju takovih nedjela.

Zapovjedno mjesto, dne 9. X. 1943.

Zapovjednik područnog redarstva Osiek

Sammern

SS Oberführer und Oberst der Polizei.

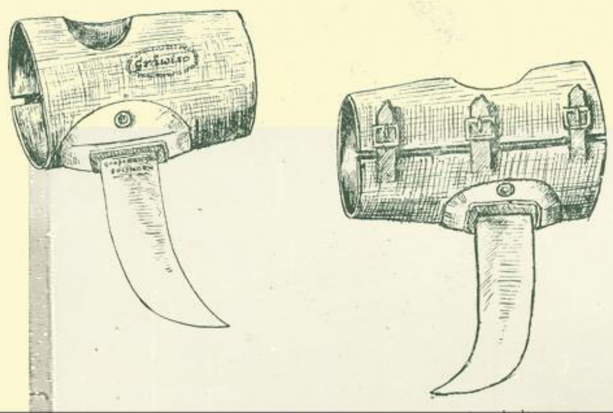

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
Zapovij.sabirnih logora
Broj 64

Jasenovac 22 rujna 41

Izvještaj o primitku
židova u logor.

USTAŠKO REDARSTVENO RAVNATELJSTVO U ZAGREBU.-
Židovski odsjek

Veza Vaš broj 4741.
Izvješćujemo Vas,da smo dana 20 o.m. primili i smjestili u naše logore 199/stodevedesetdevet/ židova.
Prednje se dostavlja s molbom na nadležnost i daljnju upotrebu.

Za Dom Spremni !!!

ZAPOVIJEDNIK SABIRNIH LOGORA,
ustaški poručnik:

ISPOSTAVA

NEZA
DRŽAVA
HRVATSK
NIJE VIŠE NIČI
NEGO HRVATS
ONA JE DOBRO
TSK
ČKO
O D

POGLAVNIK

Nezavisna Država Hrvatska
V R H O V N O
ORUŽNIČKO ZAPOVJEDNIŠTVO
Odjel za javnu sigurnost
Na Broj 1580/tajno
U Zagrebu,dne 20.svibnja 1942.

J.S. 224. Gospić 1942.

TAJNO

Predmet:nadopuna zapovijedi
o postupku sa ciganima.

Zapovjedništvima oružničkih pukovnija 1-6-

Savezno zapovijedi ovoga stožera J.S.Broj 1580/tajno od 19.ovog mjeseca,ustaška nadzorna služba dostavila je i pismeno pod brojem 247 od 16.svibnja o.g.sljedeće:
"Molimo naslovno zapovjedništvo narediti svima područnim oružničkim postajama,da pokupe sve cigane na svom području,te ih u sporazumu s mjerodavnom kotarskom oblasti prepratite u Jasenovac."
Na znanje.

Po nalogu zapovjednika:
Pročelnik II.odjela,
Pukovnik,Obertynski

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
ZAPOVJEDNIŠTVO
ORUŽNIČKE PUKOVNIJE
J.S. Broj 224/taj
U Gospiću,dne 22.svibnja 1942.

Zapovjedništvu oružničkog krila
Gospić,Knin i Senj raspis po sastavku dostavljen - to u

S P I S E:

Zapovjednik,pukovnik,
Čanić,

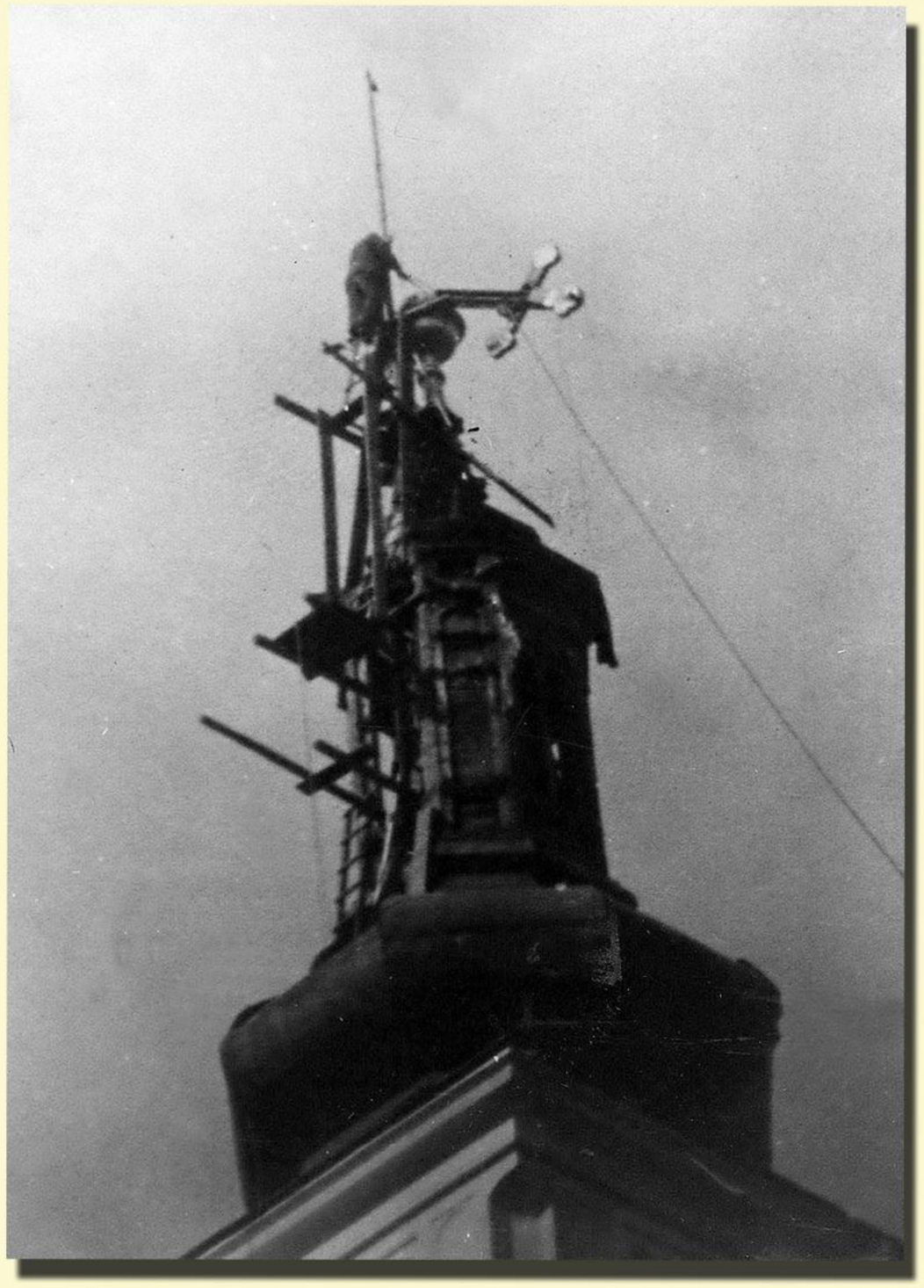

Рушење Храма у Јасеновцу

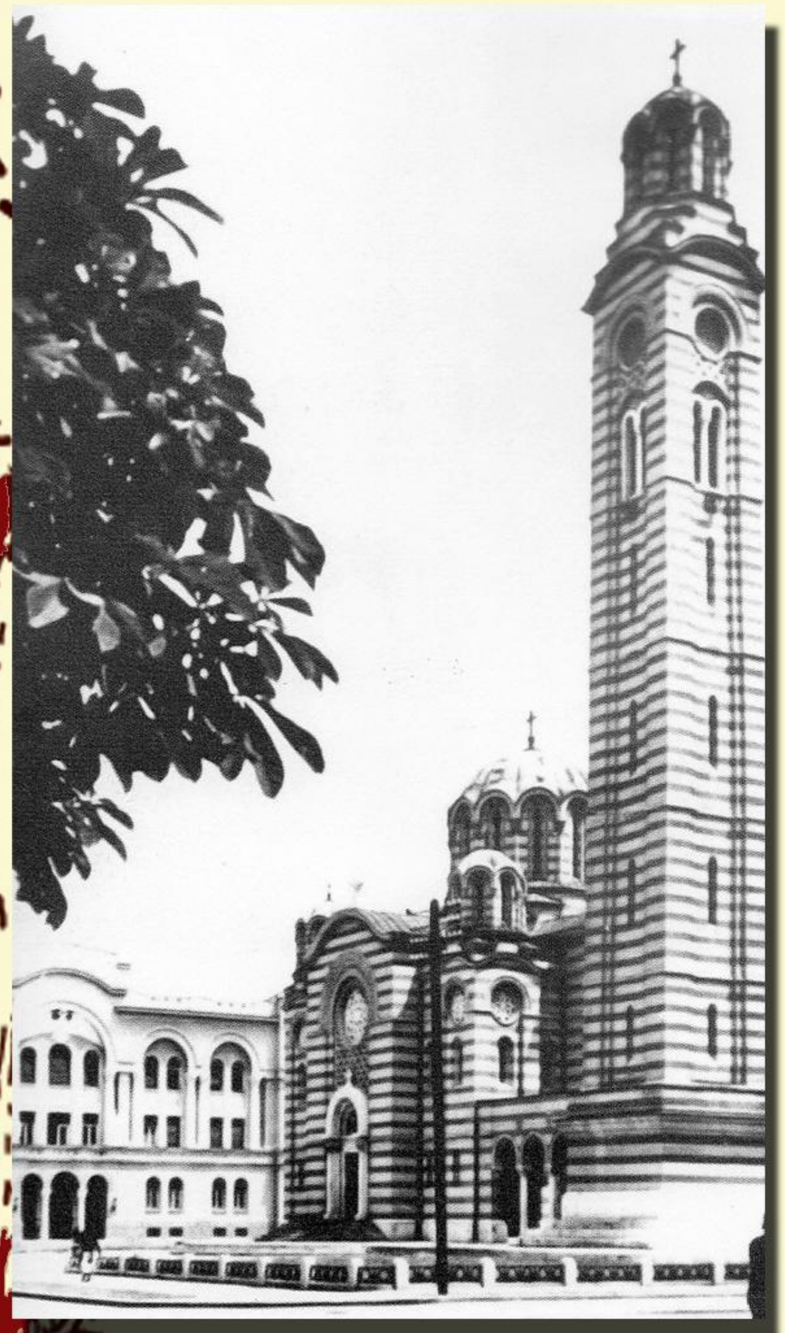

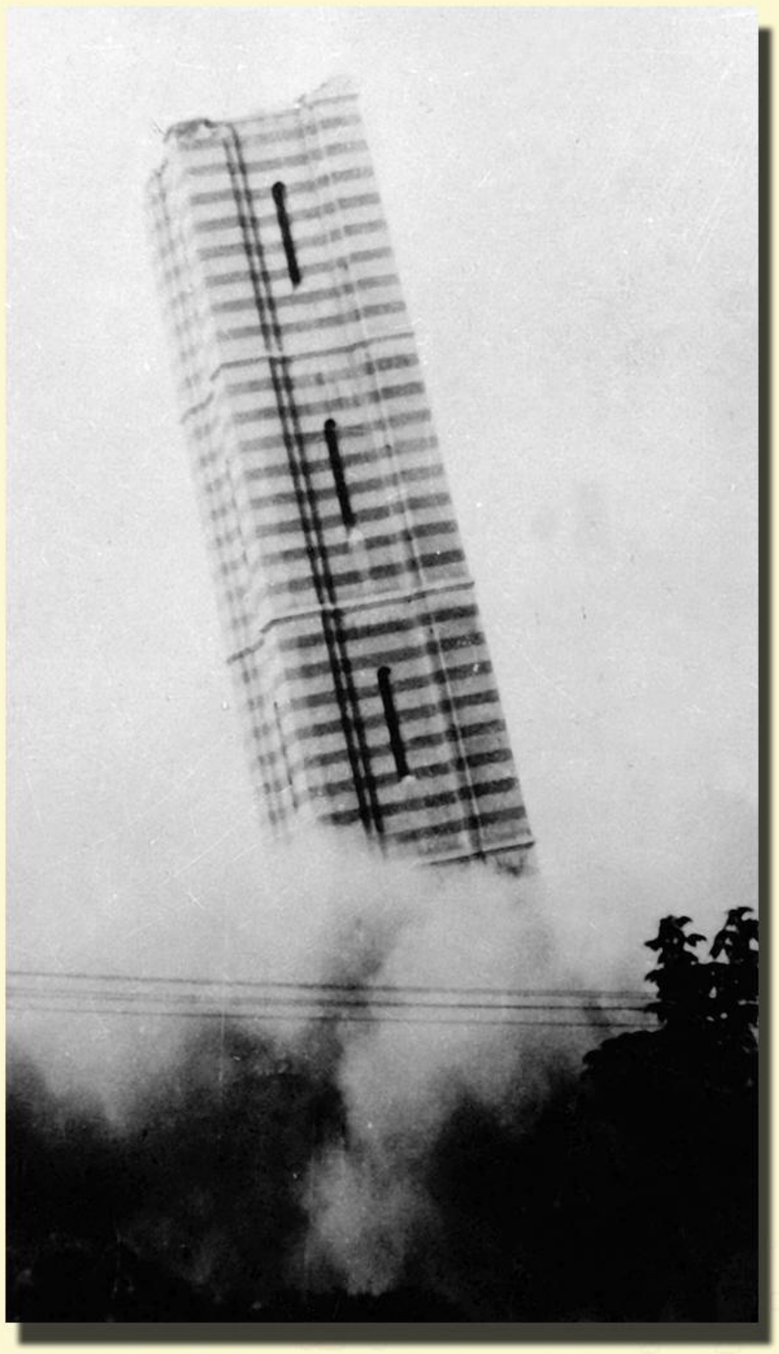

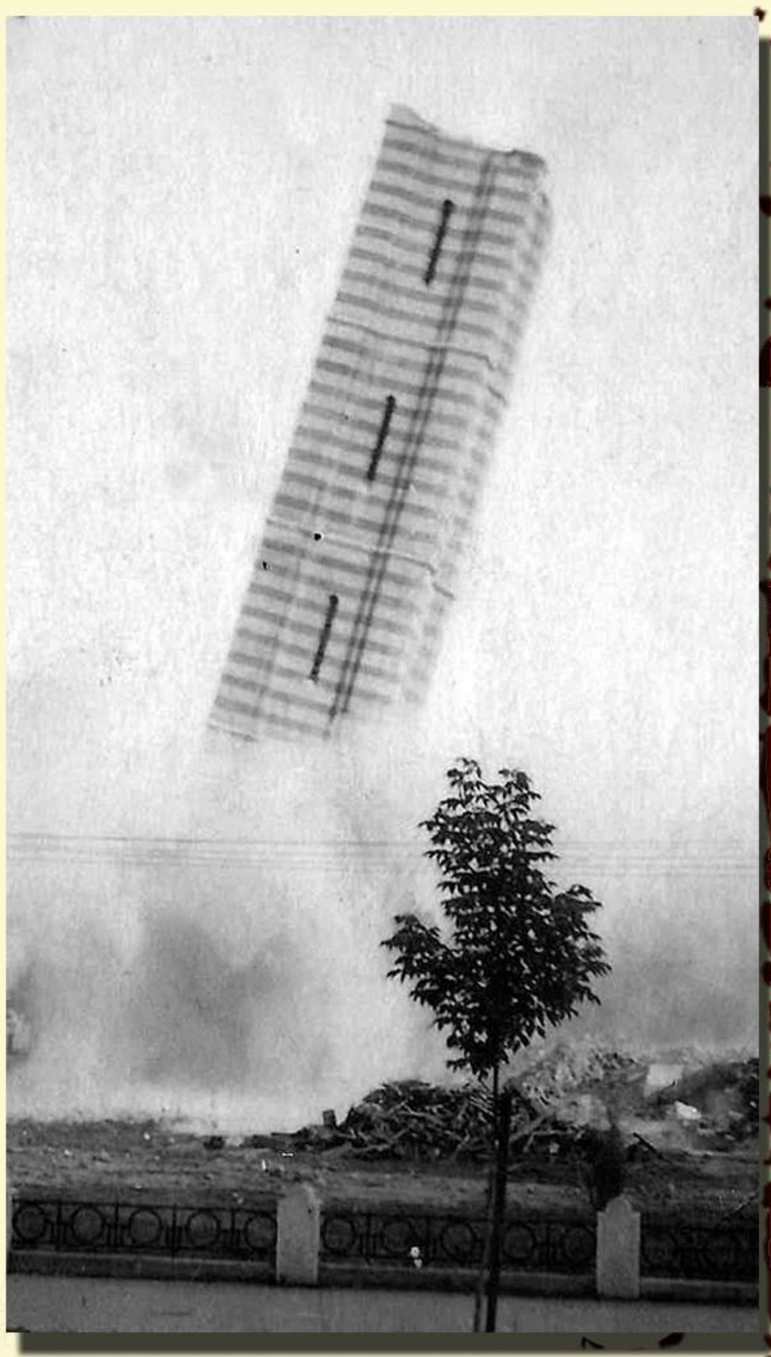

Рушење Саборног храма у Бањалуци

1

Рађено 3-III-18-II-1942 год.
у канцеларији управе Об. Дрв.
Шибеника у Загребу.

Преостаде данас 1-ви Вера Ђурић жив. у Загребу ул. Краснићева бр. 9. а родом из Отиша - Лике. Српкиња Православне вере. Причаће где је рођена живела и шта је у рату преживела следеће тврдње:

Рођена сам у селу Вубовићи Вучковића Земљ. у Отиша. Лике - Мој отац родитељи остали су у Отиша; а ја сам удата са својим мужем Милојком Ђурић трговцем да се чувам јер су усташе хтели да мене убију.

Сетивши ово остадох у муци да останем, и да се вратим до Вишеграда - Босна.

Остах само четири дана у граду кад. год. Свиђо ниво су се појавили усташи и почели мене ваљ да заустављају и убијају - Мене чамац одвезе на Шибеника или није познато шта је било са мојим родитељима у Отиша -

На ово се ја потписујем

Пиштоне сам:

Вера Ђурић

4

Рађено у канцеларији управе великоговорске на дан 22/9 децембра 1941 год. у Великом Извору.

Данас престаше по позиву Милош М. Ђорђевић, официр-земљодарац, избеглица, настанио се у Великом Извору, па нада ми упитан да ми је лично преживе, видео или чуо од поузданих људи о погромском раду над српским живљем, и протеривању Срба официрске Усташе, а према наредби Ад. Шибеника, по Заједници бр: 2175. од 27/IX-XI-1941 год. изјави:

Преживео и лично видео

до доласка хрватских усташа, живео сам са родицом у селу Гофоеје оп. Врлика, среза Сињског. Родитељи су ми остали у месту а ја сам морао побећи, јер ми је претила смрт.

У моме селу било је становништва Срба од 1500 душа, а општина Врлика састојала се је од 12 села, и то: Врлика, Гофоеје, Кокане, Отишић, Гарјак, Цвијоне, Цетина, Жежевић, Пушка, Маовиће, Кијево и Отишић. У овим селима настанили је становништва Срба око 12.000 душа.

Првог Јуна 1941 год. Хрватски усташи су присјели у знаку напоруженим блокирали су сва села помешана села и одмах успоставили своју власт на територији.

Прво су ликвидирали свештенике: Милана Тришића и његову сиву непредајама, а исто то тову побијени са другим страна страде, која је

[illegible] са својим хрватским становништвом, Андрејом Мауровићем и осталим предорима се је и придружио се је Хрватским усташима и настанио се је у територију Великог Извора. Највише је порушио свештеник Срба Александар који је подигнут на споменик обаш под Шибеника.

Од усташа који су врхови овог народа Срба нисам ни једног препознао, осим су они долазили из разних села Хрватске.

Цркве и школе, као и све друго усташке су биле у потпуности, а цркве спаљене, а из школе школе, библиотеке, сеоске, баријере, заставе и све друго, као и уметничке слике уништене су и спаљене.

За све наводе могу се заклети пер одговарајућ истини.

Милош М. Ђорђевић, официр,
земљодрж. из Вел. Извора.

Саслушао у оверава:

Парох Вел. Изворски:
Теодор М. Ђурђевић-свештеник.
Петар М. Остојић, свешт.

Бр: 579

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХИЈА ВЕЛИКОИЗВОРСКА
ВЕЛИКОМ ИЗВОРУ

СИЊСКИ СРЕЗ — 3 — ДАЛМАТИНСКА ЕПАРХИЈА

СТРАДАЊЕ СРБА У ОПШТИНИ ВРЉИКА У ДАЛМАЦИЈИ

У тешким часовима за цео наш српски народ, по паду Југославије, након дугих лутања по Србији, Босни и Далмацији, стигао сам у мој родни крај, где сам видео и доживео прве часове хрватскога варварства, које су они спроводили над српским народом.

"Сељачка заштита" била је прва организована група, која је у тим часовима активно учествовала у разоружавању Срба припадника Југословенске војске, која се је тада налазила у распадању. Те организоване и наоружане групе хрватских сељака су дочекивали Србе и одузимали им све до голе коже: оружје, муницију, одело, обућу, у колико су, разуме се, тим располагали. Приликом тих разоружавања били су многи од Срба мучени, па чак и убијани. Међу убијеним лично познајем Шпиру Преметицу, сељака из села Маовића, општине Врљичке, среза сињског. Поред њега они су убили, колико ја знам, још доста других, чијих се имена не могу да сетим.

Срби, гледајући то велико зло које их је снашло, нису смели ничим да реагују, јер ни са које стране нису имали заштите. Италијанска војска прихватила је од Хрвата натурено мишљење о Србима, које но народном изразу "ни пас с маслом не би појео".

Све до маја месеца 1941 године италијанска окупаторска власт имала је у својим рукама сву власт у моме крају, а тада, почетком месеца маја, у наш срез дошле су усташе-емигранти, који оснивају усташку организацију и укидају "Сељачку заштиту". Хрватски народ са својим преставницима преузима сву власт у своје руке: како цивилну тако и војничку. Италијанска војска остаје само у већим местима, ради осигурања пруге. Од тога тренутка за Србе настају још тежи часови, тада почињу хапшења, мучења свију врста, убијања на све могуће начине, бацање живих људи у јаме, паљења ње и т.д. Народ све то мора да трпи, да ћути и даје све оно што од њега траже.

Први усташки кораци, које су они били учинили у нашим селима мотивисани су купљењем државне својине: коња, волова, војничке спреме. Код кога су ма шта од тога нашли, тај је одмах био тучен, или, пак, одведен под изговором да сам дотера до њиховог логора стоку, или донесе ствари, али се тај више није вратио своме дому. Таквих случајева је било највише у следећим селима врљичке општине: Цетине, Кољани, Цјевљана. Имена дотичних сам позаборављао, те отуда не могу свију да их наведем. Ово стање је трајало до 15 маја, а после тога усташе иду даље, у друга оближња места. Они одлазе у села са камионима, где купе виђеније људе, које су успели да ухвате. Онај кога су они ухватили, тај се више никада није вратио својој кући. Један случај, мени добро познат, иначе не редак тада, желим да наведем. Он се је десио у селу Маовице, у општини врљичкој, срезу сињском, где су усташе похватале 24 Србина, на челу са Никоном Петковићем, чувеним Србином и истакнутим човеком мога краја. Њих су месне усташе предале градским усташама, а ове су их даље спровели и мучили. Лешеве побијених Срба налазилисмо после два месеца у шумици званој "Гајић" која се налази недалеко од варошице Врљике. Село Маовице је помешано, у њему су становали заједно и Срби и Хрвати. Хрвати су скоро сви били у усташкој организацији. Одмах после тога догађаја, или некако паралелно с њиме, усташе су ухапсиле у самој варошици Врљици истакнутог националног борца и народног вођу, свештеника МИЛАНА ТРИШИЋА, који је био увек борбен у своме штаву и који никада није попустио пред хрватским претњама. Он је чак и у својим проповедима иронисао са новом државом, називајући је у место "Независна" - "Несавјесна". Он је мученички свој живот завршио. Али га је

Споменик породице Јандрић из Читлука код Босанског Новог

Част нам је да вас позовемо да присуствујете представљању књиге

и отварању изложбе

“Велики злочин у Независној Држави Хрватској - плакати, документи, фотографије”

Парохијски дом храма Рођења Пресвете Богородице у Батајници 10. мај 2015, 18 часова

Архив Српске Православне Цркве
Музеј жртава геноцида